

DAN
BROWN

PASLAPČIŲ
PASLAPTIS

Iš anglų kalbos vertė Renata Vereikienė

Jotema

FAKTAS:

Visi meno kūriniai, artefaktai, simboliai ir dokumentai, vaizduojami romane, yra tikri.

Visi eksperimentai, technologijos bei mokslinių tyrimų rezultatai atitinka tikrovę.

Visos romane minimos organizacijos egzistuoja.

PROLOGAS

Turbūt aš miriau, pagalvojo moteris.

Ji sklendė aukštai virš senamiesčio smailių. Po ja, mirgančių žiburių jūroje, spindėjo apšviesti Šv. Vito katedros bokštai. Akimis — jei dar turėjo akis — ji nusekė nuožulnų Pilies kalvos šlaitą, ir vingrių šviežiai apsnigtų gatvių labirintu nusileido į pačią Bohemijos sostinės širdį.

Praha.

Neatgaudama nuovokos, ji atkakliai stengėsi suprasti, kas atsitiko.

Esu neuromokslininkė, ramino save. Protai jau blaiviai.

Visgi nusprendė, kad antrasis teiginys abejotinas.

Šią akimirką daktarė Brigita Gesner buvo tikra tik dėl vieno — kad ji kybo virš gimtojo Prahos miesto. Jos kūno nebuvo su ja. Ji neturėjo nei masės, nei pavidalo. Ir vis dėlto likusi jos dalis — *tikroji* ji — jos esmė, jos sąmonė, — regis, visiškai nepažeista ir budri, pamažu sklendė oru Vltavos upės link.

Gesner atmintyje neliko nieko iš netolimos praeities, išskyrus blankų fizinio skausmo prisiminimą, tačiau dabar atrodė, kad jos kūną sudaro vien atmosfera, kuria sklendžia. Pojūtis nepanėšėjo į nieką, ką buvo patyrusi iki šiol. Kad ir ką kuždėjo intelektualinė nuojauta, Gesner piršosi vienintelis paaiškinimas.

Aš miriau. Tai pomirtinis gyvenimas.

Vos tik mintis susiformavo, ji atmetė ją kaip absurdišką.

Pomirtinis gyvenimas — tai kolektyvinė iliuzija... sukurta tam, kad tikrasis mūsų gyvenimas taptų pakenčiamas.

Kaip gydytoja, Gesner buvo artimai susipažinusi su mirtimi ir jos galutiniu. Medicinos studijų metais, skrosdama žmogaus smegenis, Gesner suprato, kad visi asmeniniai bruožai, dėl kurių esame tokie, kokie esame, — mūsų viltys, baimės, svajonės, prisiminimai — tėra cheminiai junginiai, smegenyse palaikomi elektros impulsų. Žmogui

mirus, nutrūksta energijos tiekimas į smegenis, ir visos tos medžiagos paprasčiausiai ištirpsta beprasmiame skysčio klane, ištrindamos paskutinius žmogaus buvusios tapatybės pėdsakus.

Kai miršti — miršti.

Taškas.

Tačiau dabar, sklęsdama virš simetriškų Valenšteino rūmų sodų, Gesner jautėsi netgi labai gyva. Stebėjo aplink — ar *kiaurai* save? — krintantį sniegą ir — keista — visiškai nejuto šalčio. Atrodė, lyg protas tiesiog kybotų erdvėje, išlaikęs visą nuovoką ir logiką.

Smegenys veikia, tarė ji sau. *Vadinasi, turiu būti gyva.*

Gesner beliko konstatuoti, jog išgyvena tai, kas medicinos literatūroje vadinama OBE* — patirtį už kūno ribų — haliucinaciją, pasireiškiančią sunkiai sužeistiems pacientams, atgaivintiems po klinikinės mirties.

OBE beveik visada pasireiškia vienodai: tai pojūtis, kad protas laikinai atsiskyrė nuo fizinio kūno, pakilo aukštyrą ir be jokio pavidalo kybo erdvėje. Nors patirtis atrodo tikra, OBE tėra įsivaizduojamas išgyvenimas — paprastai jis kyla dėl itin stipraus streso bei smegenų hipoksijos, o kartais pasireiškia ir veikiant skubiosios pagalbos skyriuje naudojamiems anestetikams, pavyzdžiui, ketaminui.

Šie vaizdai — haliucinacija, patikino save Gesner, žvelgdama žemyn į tamsią Vltavos upės vagą, vingiuojančią per miestą. *Bet jeigu tai OBE... vadinasi, aš merdžiu.*

Nustebinta savo pačios ramybės, pamėgino prisiminti, kas jai atsitiko.

Esu sveika keturiasdešimt devynerių metų moteris... Kodėl turėčiau merdėti?

Kažkas akinamai blykstelėjo, ir Gesner sąmonėje iškilo bauginantis prisiminimas. Staiga ji suvokė, kur šią pat akimirką guli jos fizinis kūnas... ir — dar baisiau — kas su juo daroma.

Ji gulėjo ant nugaros, tvirtai prisegta diržais prie savo pačios sukurto aparato. Virš jos palinkęs stovėjo pabaisa. Toji būtybė atrodė it pirmųkštis žmogus, išropojęs iš žemės gelmių. Jo veidą ir pliką galvą

* Angl. *Out-of-body experience*. (Čia ir toliau — vert. past.)

storai dengė bjaurus molis — sutrūkinėjęs ir sueižėjęs, lyg Mėnulio paviršius. Veide, kuri dengė molio kaukė, matėsi tik neapykantos kupinos akys. Ant kaktos buvo negrabiai išraižytos trys kažkokios senovinės kalbos raidės.

— Kodėl taip darai? — apimta panikos sušuko Gesner. — Kas tu? *Kas per padaras?!*

— Esu jos gynėjas, — atsakė pabaisa. Balsas buvo duslus, tartis šiek tiek slaviška. — Ji tavimi pasitikėjo... o tu ją išdavei.

— Kas? — griežtai paklausė mokslininkė.

Pabaisa ištare moters vardą, ir Gesner persmelkė panika. *Iš kur jis galėtų žinoti, ką padariau?!*

Gesner rankose materializavosi ledinis svoris, ir ji suprato, kad pabaisa pradėjo procesą. Po akimirkos kairę ranką, tarsi bakstelėjus adatėle, pervėrė nepakeliamas skausmas, ir vidurine alkūnės vena ėmė plisti aukštyl, aštriai skverbdamasis link peties.

— Prašau, liaukis, — aiktelėjo ji.

— Viską man pasakyk, — pareikalavo pabaisa, klaikiam pojūčiui pasiekus pažastį.

— Pasakysiu! — karštligiškai patikino Gesner, ir pabaisa pristabdė aparatą. Skausmo plitimas sustojo ties petimi, tačiau smarkus deginimas nesiliovė.

Draskoma siaubo, Gesner kiek galėdama greičiau pro sukąstus dantis bėrė žodžius, karštligiškai atskleisdama paslaptis, kurias buvo prisiekusi saugoti. Atsakinėjo į pabaisos klausimus, išduodama šiurpią tiesą apie tai, ką ji drauge su partneriais sukūrė giliai po Prahos miestu.

Pabaisa žvelgė į moterį iš už storos molio kaukės, šaltose akyse blykstelėjo suvokimas... ir neapykanta.

— Pastatėte požeminius siaubo namus, — sukuždėjo kaukėtasis. — Visi nusipelnė mirti.

Nedvejodamas vėl įjungė aparatą ir patraukė durų link.

— Ne!.. — suklykė Gesner. Vėl sugriebęs kankinantis skausmas per petį plūstelėjo krūtinėn. — Prašau, neišeik... Tai mane pražudys!

— Taip, — grįžtelėjusi atsakė žmogysta. — Bet mirtis nėra pabaiga. Aš daugybę kartų miriau.

Sulig šiais žodžiais pabaisa išnyko, ir Gesner staiga vėl pakibo ore.

Bandė šauktis pasigailėjimo, tačiau balsą nustumė kurtinantis griaus-
tinio trenksmas, ir pasirodė, lyg dangus virš jos būtų plačiai atsivėręs.
Gesner pajuto, kaip ją sugriebė nematoma jėga — tarsi atvirkštinė gra-
vitacija, — ir ėmė kelti ją vis aukščiau, tempti į viršų.

Daugelį metų daktarė Brigita Gesner šaipydavosi iš pacientų pasa-
kojimų, esą jie sugrįžo nuo mirties slenksčio. Dabar pagavo save besi-
meldžiančią, kad jai pavyktų papildyti gretas tų retų sielų, kurios buvo
priartėjusios prie nebūties krašto, pažvelgė į bedugnę ir kažkokiu būdu
sugebėjo žengti atgal nuo prarajos.

Negaliu mirti... Privalau įspėti kitus!

Tačiau ji žinojo, kad jau per vėlu.

Šis gyvenimas buvo pasibaigęs.

1 SKYRIUS

Robertą Lengdoną ramiai pažadino malonūs klasikinės muzikos garsai, sklindantys iš telefono, padėto ant naktinio stalelio, žadintuvo. Grygo „Ryto nuotaika“ gal ir buvo nuspėjamas pasirinkimas, tačiau Lengdonui visada atrodė, kad keturios šios muzikos minutės puikiai tinka pradėti dieną. Medinių pučiamųjų garsams stiprėjant, jis mėgavosi saldžiu netikrumu, kai dar nepajėgi tiksliai prisiminti, kur esi.

Ak, taip, nusišypsojo sau. Šimto smailių miestas.

Kambario prietemoje apžvelgė didžiulį arkinį langą tarp senovinės Edvardo laikų komodos ir alebestrinio toršero. Prabangus rankomis rištas kilimas tebebuvo nusėtas rožių žiedlapiais, vakar vakarą pabertais viešbučio personalo.

Lengdonas atvyko į Prahą prieš tris dienas ir, kaip ir ankstesniais kartais, apsistojo viešbutyje „Four Seasons“. Vadovui primygtinai pasiūlius aukštesnės klasės nei rezervuotasis numerį — trijų miegamųjų karališkuosius apartamentus, — susimąstė, ar ši privilegija jam suteikta dėl ištikimybės viešbučiui, ar veikiau dėl to, kad moteris, su kuria keliauja, yra labai garsi.

— Iškiliausi svečiai nusipelno iškiliausių apartamentų, — tvirtino vadovas.

Apartamentus sudarė trys miegamieji su atskirais vonios kambariais, svetainė, valgomasis; juose taip pat buvo fortepijonas, o centrinį erkerį puošė prabangi raudonų, baltų bei mėlynų tulpių kompozicija — sveikinimo dovana nuo Jungtinių Valstijų ambasados. Asmeninėje drabužinėje laukė pora šukuotos vilnos šlepečių su išsiuvinėta monograma RL. *Kažkas man kužda, kad tai ne „Ralfas Lorenas“*, pagalvojo Lengdonas, sužavėtas tokio asmeniшко dėmesio.

Mėgaudamasis prabangiais patalais ir klausydamasis žadintuvo skleidžiamos muzikos, pajuto, kaip petį paliečia švelni ranka.

— Robertai? — sušnabždėjo tylus balsas.

Lengdonas pasivertė ant šono, ir jo pulsas padažnėjo. Ji buvo čia, šypsojosi jam, dulsvai pilkos akys tebebuvo mieguistos, ilgi juodi plaukai — išdrikę ant pečių.

— Labas rytas, gražuole, — atsakė.

Ji paglostė jam skruostą, riešai tebedvelkė „Balade Sauvage“ kvepalais.

Lengdonas grožėjosi moters bruožų elegancija. Nors buvo ketveiriais metais už ją vyresnė, kaskart jiems susitikus atrodė vis labiau stubinamai: ryškėjančios juoko raukšlėlės, vos pastebimos sidabro gijos tamsiuose plaukuose, žaismingos akys ir tas kerintis intelektas.

Šią nuostabią moterį Lengdonas pažinojo nuo Prinstono laikų, kai pats dar studijavo, o ji buvo jauna dėstytoja. Jo tylus moksleiviškas susižavėjimas liko arba nepastebėtas, arba be atsako, tačiau nuo tada juodu siejo koketiška, platoniška draugystė. Neįpareigojantį ryšį jie išsaugojo net ir po to, kai moters profesinė karjera šovė į aukštumas, o Lengdonas tapo autoritetingu, visame pasaulyje žinomu profesoriumi.

Svarbiausia — tinkamas laikas, dabar suprato Lengdonas, negalėdamas atsistebėti, kaip greitai per šią neplanuotą komandiruotę jie vienas kitą įsimylėjo.

„Ryto nuotaikai“ pasiekus kulminaciją, stipria ranka prisitraukė moterį arčiau, ir ji įsikniaubė jam į krūtinę.

— Gerai miegojai? — paklausė jis. — Nebekamavo blogi sapnai?

Moteris papurtė galvą ir atsiduso.

— Man taip gėda. Buvo siaubinga.

Tą naktį ji išsigandusi pabudo iš nepaprastai ryškaus košmaro, ir Lengdonui beveik valandą teko kompanionę raminti, kol ši vėl įstengė užmigti. Lengdonas ją patikino, kad neįprastą sapno intensyvumą lėmė neapdairiai prieš miegą išgerta taurelė čekiško stiliaus absento — gėrimo, kurį, Lengdono manymu, derėtų patiekti su išpėjimu: *Belle Époque laikotarpiu jis buvo populiarius dėl haliucinogeninių savybių*.

— Daugiau niekada, — patikino ji.

Lengdonas ištiesė ranką ir išjungė muziką.

— Užmerk akis. Iki pusryčių grįšiu.

— Pasilik, — juokais paerzino moteris, ją sulaikydama. — Vieną dieną gali ir praleisti plaukimą.

— Ne, jei nori, kad likčiau atletiškas pojaunis vyras, — kreivai nusišypsojęs atsakė Lengdonas ir atsisėdo. Kas rytą jis nubėgdavo tris kilometrus iki Strahovo plaukimo centro ir ten trenirudavosi.

— Lauke dar tamsu, — neatlyžo ji. — Negi negali paplaukioti čia?

— *Viešbučio* baseine?

— Kodėl gi ne? Juk tai vanduo.

— Baseinas mažytis. Du grybšniai — ir baigta.

— Čia galėčiau pajuokauti, Robertai, bet būsiu gera.

Lengdonas nusišypsojo.

— Juokdarė. Miegok toliau, susitiksime per pusryčius.

Moteris patempė lūpą, sviedė į ją pagalmę ir apsisvertė ant kito šono.

Lengdonas apsilanko fakulteto išduotą sportinę kostiumą su Harvardo universiteto emblema ir patraukė prie durų, nusprendęs lipti laiptais, o ne leistis ankštu privačiu apartamentų liftu.

Apačioje nužingsniavo elegantišku koridoriumi, jungiančiu barokinį viešbučio priestatą palei upės krantinę su pastato vestibuliu. Pakeliui praėjo pro stilingą vitriną su užrašu „Kas vyksta Prahoje“ — joje kabėjo keletas įrėmintų afišų, skelbiančių šios savaitės koncertus, ekskursijas bei paskaitas.

Blizgi afiša vitrinos centre priverstė Lengdoną nusišypsoti.

KAROLIO UNIVERSITETO PASKAITŲ SERIJOJE
PRAHOS PILYJE SVEČIUOJASI
TARPTAUTINIŲ MASTŲ PRIPAŽINTA
NOETIKOS MOKSLININKĖ
DR. KETRINA SOLOMON

Labas rytas, gražuole, mintyse ištarė Lengdonas, gėrėdamasis portretine nuotrauka moters, kurią ką tik bučiavo viešbučio kambaryje.

Vakarykštėje Ketrinos paskaitoje visos sėdimos vietos buvo užimtos — o tai svarus laimėjimas, žinant, kad ji kalbėjo legendinėje Prahos pilies Vladislavo salėje. Šioje milžiniškoje skliautuotoje menėje Renesanso laikais vykdavo uždari turnyrai, kuriuose riteriai ir žirgai pasirodydavo su visomis regalijomis.

Šis paskaitų ciklas buvo vienas labiausiai vertinamų Europoje ir

pritraukdavo aukšto lygio pranešėjus bei entuziastingą publiką iš viso pasaulio. Vakarykštis vakaras nebuvo išimtis, ir pristaciūs Ketriną sausakimša salė pratrūko plojimais.

— Ačiū visiems, — padėkojo Ketrina, ramiai ir užtikrintai įžengusi į sceną. Ji vilkėjo baltą kašmyro megztinį ir nepriekaištingo silueto vardines kelnės. — Šįvakar norėčiau pradėti atsakydama į klausimą, kurį man užduoda kone kasdien. — Ji plačiai nusišypsojo ir nuėmė nuo stovo mikrofoną. — Kas, po galais, yra *noetikos mokslas*?!

Žiūrovams taisantis savo vietose, per salę nuvilnijo juokas.

— Paprastai tariant, — pradėjo Ketrina, — noetikos mokslas tiria *žmogaus sąmonę*. Kitaip nei daugeliui atrodo, sąmonės tyrimai nėra naujas mokslas — iš tiesų tai pats seniausias pasaulio mokslas. Nuo seniausių laikų stengiamės įminti amžinąsias žmogaus proto paslaptis... sąmonės ir sielos prigimtį. Ir ilgus šimtmečius šiuos klausimus daugiausia nagrinėjome per... *religijos* prizmę.

Ketrina nulipo nuo scenos ir žengė prie pirmosios klausytojų eilės.

— O kalbant apie religiją, ponios ir ponai, negaliu nepastebėti, kad šį vakarą tarp mūsų yra visame pasaulyje garsus religinių simbolių tyrinėtojas profesorius Robertas Lengdonas.

Salėje Lengdonas išgirdo susidomėjimo šurmulį. *Ką, po velnių, ji sumanė?!*

— Profesoriau, — su šypsena priėjusi tarė Ketrina, — pamaniau, gal galėtume trumpam pasinaudoti jūsų kompetencija? Paprašyčiau atsistoti.

Lengdonas mandagiai pakilo iš vietos ir ramiai pasiuntė jai plačią šypseną, reiškiančią „tu už tai sumokėsi“.

— Profesoriau, man smalsu... koks religinis simbolis labiausiai paplitęs pasaulyje?

Atsakymas buvo paprastas: arba Ketrina skaitė Lengdono straipsnį šia tema ir žinojo, ko laukti, arba jai teks skaudžiai nusivilti.

Lengdonas paėmė mikrofoną ir atsisuko į jūrą smalsių veidų. Jie skendėjo blausioje šviesoje, kurią skleidė sietynai, kabantys ant senovinių geležies grandinių.

— Labas vakaras visiems, — pasisveikino profesorius; iš garsiakalbių nugriaudėjo jo sodrus baritonas. — Ir ačiū daktarei Solomon, kad neįspėjusi pastatė mane į keblią padėtį.

Klausytojai paplojo.

— Taigi, — tarė jis, — koks gi religinis simbolis labiausiai paplitęs pasaulyje? Ar kas nors bandytų spėti?

Pakilo tuzinas rankų.

— Puiku. O kas spėja, jog tai *nėra* krucifiksas?

Rankos visos iki vienos nusileido.

Lengdonas nusijuokė.

— Tiesa, krucifiksas itin paplitęs, tačiau jis — išskirtinai *krikščioniškas* simbolis. Iš tikrųjų yra vienas *universalus* ženklas, kuris pasireiškia visų istorijoje žinomų religijų meno kūrinuose.

Klausytojai apsikeitė sutrikusiais žvilgsniais.

— Visi esate jį daug kartų matę, — skatino Lengdonas. — Galbūt Egipto steloje, vaizduojančioje dievą Horachtį?

Jis nutilo.

— O kaip dėl budistinio Kaniškos relikvijoriaus? Ar garsiosios Kristaus Pantokratoriaus ikonos?

Tyla. Sustingę žvilgsniai.

O varge, pagalvojo Lengdonas. *Tikrų mokslininkų auditorija.*

— Jis taip pat pasirodo šimtuose garsiausių Renesanso paveikslų: Leonardo da Vinčio antrojoje „Uolų Madonoje“, Fra Andželiko „Apreiškime“, Džoto „Raudoje“, Ticiano „Kristaus gundyme“ ir nesuskaičiuojamuose „Madonos su Kūdikiu“ atvaizduose?..

Nieko.

— Simbolis, apie kurį kalbu — tai *nimbas*.

Ketrina nusišypsojo, aiškiai iš anksto žinojusi atsakymą.

— Nimbas, — tęsė Lengdonas, — yra šviesos diskas, vaizduojamas virš nušvitusios būtybės galvos. Krikščionybėje nimbas kybo virš Jėzaus, Marijos bei šventųjų. Grįžtant dar toliau į praeitį, saulės diskas kybojo virš senovės Egipto dievo Ra, o Rytų religijose aureolė buvo vaizduojama virš Budos ir induistų dievybių.

— Puiku, ačiū, profesoriau, — padėkojo Ketrina ir ištiesė ranką prie mikrofono, tačiau Lengdonas ją ignoravo ir žaismingai nosisuko tarsi atsilygindamas. *Niekada neužduok istorikui klausimo, jei nenori išgirsti išsamaus atsakymo.*

— Dar pridursiu, — tarė Lengdonas, ir salė pritariamai nusijuo-

kė, — kad nimbai būna pačių įvairiausių formų, dydžių ir meninių pavidalų. Dalis jų — vientisi auksiniai diskai, kiti — permatomi, o kai kurie net kvadratiniai. Pasak senovės žydų raštų, Mozės galvą supa „hila“ — tai hebrajiškas žodis, reiškiantis „nimbas“ ar „šviesos emancija“. Kai kurios ypatingos nimbų formos pasižymi spinduliais... žėrinčiais spygliais, kurių šviesa sklinda į visas puses.

Klastingai šypsodamasis Lengdonas atsisuko į Ketriną.

— Gal daktarė Solomon žino, kaip vadinamas toks nimbas? — Jis pakišo jai mikrofoną.

— Spinduliuojantis nimbas, — nė akimirkos nesudvejojusi atsakė Ketrina.

Matyt, ji pasiruošė. Lengdonas vėl prabilo į mikrofoną.

— Taip, spinduliuojantis nimbas — ypač reikšmingas simbolis. Jis kartojasi per visą istoriją ir puošia Horo, Helijs, Ptolemajaus, Cezario... ir netgi didžiojo Rodo koloso galvą.

Lengdonas suokalbiškai nusišypsojo auditorijai.

— Mažai kas tai suvokia, bet, pasirodo, labiausiai fotografuojamas Niujorko objektas... irgi turi spinduliuojantį nimbą.

Sutrikę žvilgsniai — net ir Ketrinos.

— Bus spėjančių? — paklausė jis. — Nė vienas iš jūsų nėra fotografavęs spinduliuojančio nimbo, kybančio daugiau nei devyniasdešimties metrų aukštyje virš Niujorko uosto?

Lengdonas nutilo, ir klausytojai, pamažu susigaudydami, ėmė šnabždėti.

— Laisvės statula! — sušuko kažkas.

— Būtent, — atsiliepė Lengdonas. — Laisvės statula turi spinduliuojantį nimbą — senovinę aureolę, tą universalų simbolį, nuo seno naudojamą atpažinti ypatingus asmenis, kuriuos laikome nušvitusiais... ar pasiekusiais aukštesnę... *sąmonės būseną.*

Lengdonas grąžino mikrofoną besišypsančiai Ketrinai.

— *Ačiū*, — be garso ištare daktarė, ir lydimas plojimų jis grįžo į vietą. Ketrina vėl žengė į sceną.

— Kaip ką tik labai iškalingai pasakė profesorius Lengdonas, apie *sąmonę* žmonės mąsto jau labai seniai. Tačiau net ir šiandien, turėdami pažangų mokslą, vis dar sunkiai ją apibrėžiame. Tiesą sakant, daugelis

mokslininkų bijo apie sąmonę net *kalbėti*. — Ketrina apsidairė ir pašnibždomis pridūrė: — Jie ją vadina „žodžiu iš S raidės“.

Vienas kitas klausytojas vėl nusijuokė.

Ketrina linktelėjo akiniuotai moteriai priekyje.

— Ponia, kaip *jūs* apibrėžtumėte sąmonę?

Moteris akimirką susimąstė.

— Manau... Tai savo egzistencijos suvokimas?

— Puiku, — tarė Ketrina. — Ir iš kur tas suvokimas *kyla*?

— Spėju — iš smegenų, — atsakė pašnekovė. — Minčių, idėjų, vaizduotės... smegenų veiklos, kuri mane daro tu, kas esu.

— Labai gerai pasakyta, ačiū. — Ketrina vėl pakėlė akis į auditoriją. — Taigi, ar galime pradėti susitarimu dėl pagrindų? Sąmonę sukuria jūsų smegenys, tas trijų svarų gniutulas su aštuoniasdešimt šešiais milijardais neuronų kaukolės viduje — iš to išplaukia, kad *sąmonė* yra mūsų galvose.

Visi aplinkui linktelėjo.

— Nuostabu, — tarė Ketrina. — Ką tik sutarėme dėl šiuo metu pripažinto žmogaus sąmonės modelio. — Po trumpos pauzės ji giliai atsiduso. — Problema ta, kad... šiuo metu pripažintas modelis yra *visiškai klaidingas*. Smegenys *nesukuria* sąmonės. Ir iš tiesų sąmonė netgi neglūdi jūsų galvoje.

Stojo bežadė tylą.

Akiniuotoji moteris iš pirmos eilės tarė:

— Bet... jei mano sąmonė neglūdi *galvoje*... kurgi toji sąmonė *yra*?

— Labai džiaugiuosi, kad paklausėte, — nusišypsojusi auditorijai, tarė Ketrina. — Įsitaisykite patogiau, bičiuliai. Mūsų laukia ištis austringa kelionė.

Roko žvaigždė, pagalvojo Lengdonas, eidamas viešbučio vestibulio link; ausyse tebeskambėjo Ketrinai skirtų stovimų ovacijų aidas.

Jos pranešimas sukėlė tikrą sensaciją — publika liko priblokšta ir ištroškusi sužinoti daugiau. Kažkam pasidomėjus, ką Ketrina veikia šiuo metu, ji atskleidė ką tik užbaigusi knygą, kuri, jos manymu, padės iš naujo apibrėžti dabartinę sąmonės paradigmą.

Lengdonas pagalbėjo Ketrinai sudaryti sutartį su leidykla, nors rankraščio dar nebuvo skaitęs. Ji atskleidė pakankamai turinio, kad

Lengdoną sužavėtų ir pažadintų norą knygą perskaityti, tačiau jis nujautė, kad apie labiausiai pribloškiančius atradimus daktarė nutylėjo. *Ketrina Solomon visada pilna netikėtumų.*

Dabar, artėdamas prie viešbučio vestibulio, Lengdonas staiga prisiminė, kad šįryt aštuntą valandą Ketrina turi susitikti su daktare Brigita Gesner, garsia čekų neuromokslininke, kuri asmeniškai pakvietė Ketriną kalbėti šioje paskaitų serijoje. Gesner kvietimas buvo dosnus, tačiau vakar vakare po renginio susipažinęs su ta moterimi ir supratęs, jog ji nepakeliamai įkyri, Lengdonas slapta vylėsi, kad Ketrina pramiegos ir vėrciau pasirinks pusryčiauti su *juo*.

Stengdamasis apie tai negalvoti, jis įžengė į vestibulį, kur maloniai kvėpėjo įmantrios rožių puokštės, visada gražinančios pagrindinį įėjimą. Tačiau vaizdas, pasitikęs profesorių, buvo kur kas mažiau patrauklus.

Po atvirą vestibulio erdvę susikaupę tykino du policininkai juodomis uniformomis, vedini pora vokiečių aviganių. Šunys buvo apvilkti neperšaukamomis liemenėmis su užrašu „policija“ ir uostinėjo aplink, tarsi kažko ieškodami.

Atrodo nekaip. Lengdonas priėjo prie registratūros.

— Ar viskas gerai?

— O dangau, taip, pone Lengdonai! — Nepriekaištingai vilkintis administratorius, atskubėjęs pasitikti Lengdono, atrodė, tuojau padarys reveransą. — Viskas tobula, profesoriau. Naktį iškilo menkas nesklاندumas, bet pavojaus signalas pasirodė klaidingas, — patikino jis, nerūpestingai purtydamas galvą. — Tiesiog norime apsidrausti. Kaip žinote, „Four Seasons“ viešbutyje saugumui skiriame didžiausią prioritetą.

Lengdonas pažvelgė į policininkus. *Menkas nesklандumas?* Vyrukai anaip tol neatrodė menki.

— Išsiruošėte į plaukimo klubą, pone? — pasiteiravo administratorius. — Gal iškviesti automobilį?

— Ačiū, nereikia, — atsiliepė Lengdonas, patraukdamas durų link. — Nubėgsiu. Mėgstu gryną orą.

— Bet juk sninga!

Žmogus, kilęs iš Naujosios Anglijos, dirstelėjo pro langą į šmėžuojančias pavienes snaiges ir nusišypsojo administratoriui.

— Jei po valandos negrišiu, atsiųskite vieną iš tų šunų manęs atkasti.

2 SKYRIUS

Golemas šlubčiodamas brido per sniegą Kaprova gatve, per purviną pliurzę vilkosi ilgo juodo apsiausto kraštas. Iš po apsiausto kyščiojo masyvūs auliniai su platforma — tokie sunkūs, jog jis vos įstengė kilnoti kojas. Ant veido ir likusios galvos dalies šaltyje stingo stora molio pluta.

Turiu parsigauti namo.

Telkiasi Eteris.

Bijodamas, kad Eteris jį užvaldys, įsikišo ranką kišenėn ir sugriebė mažą metalinę lazdelę, kurią nuolat nešiojosi su savimi. Iškėlęs ją, stipriai prispaudė prie viršugalvio ir ėmė mažais ratukais trinti į išdžiūvusį molį.

— Dar ne, — mintyse ištare lyg užkeikimą ir užsimerkė.

Eteris išsisklaidė — bent laikinai, — ir įsidėjęs lazdelę atgal į kišenę, Golemas patraukė toliau.

Dar keli kvartalai, ir galėsiu Išlaisvinti.

Senamiesčio aikštė — Prahoje ją vadina *Staromák* — šį tamsų rytą buvo tuščia, tik turistų pora, sugniaužusi saldėsius su degintu cukrumi, žvelgė aukštyn, į garsųjį viduramžių laikrodį. Kas valandą šis senovinis laikrodis parodydavo „Apaštalų eiseną“ — trūkčiojančią šventųjų procesiją, kuri mechanškai sukdamasi čia pasirodydavo dviejuose ciferblato langeliuose, čia vėl dingdavo.

Beprasmiškai sukasi nuo penkioliktojo amžiaus, pagalvojo Golemas, tačiau tebetraukia avis stebėti reginio.

Golemui praėjus pro turistus, šie metė į jį žvilgsnį ir nejučia aiktelę žengė ataatupsti.

Jis buvo įpratęs prie tokios nepažįstamųjų reakcijos. Ši primindavo, kad jis turi fizinį pavidalą, net jei tikroji jo tapatybė likdavo nuo visų paslėpta.

Aš — Golemas.

Esu ne iš jūsų pasaulio.

Kartais Golemas jausdavosi tarsi besvoris, lyg galėtų pakilti ir nu-sklēsti tolyn, todėl jam patiko gaubti savo mirtingąjį kiautą sunkiais ap-darais. Apsiausto ir storapadžių batų svoris stiprino traukos pojūtį ir lenkė prie žemės. Moliu ištepta galva ir vilkintis apsiaustu su gobtuvu jis atrodė kaip bauginanti keistenybė — net Prahoje, kur naktimis daž-nai pamatysi persirengėlius.

Tačiau ištis stubino trys senovinės raidės, išraitytos Golemui ant kaktos... įrėžtos molyje mentele.

אמת

Trys hebrajiškos raidės — *alef, mem, tav* — skaitomos iš dešinės į kairę sudarė žodį *EMET*.

Tiesa.

Būtent tiesa atvedė Golemą į Prahą. Ir būtent tiesą šią naktį jam atskleidė daktarė Gesner — išsamiai prisipažino apie žiaurumus, ku-riuos ji pati ir jos partneriai įvykdė giliai po Praha. Nusikaltimai buvo šiurpūs, ir vis dėlto jie nublanko prieš tai, kas buvo ruošama artimiausioje ateityje.

Aš viską sunaikinsiu, tarė jis sau. Paversiu griuvėsiais.

Golemui iškilo prieš akis jų pražūtingas kūrinys... nušluotas... virtęs rusenančia tuštuma po žeme. Nors užduotis buvo bauginanti, jis neabe-jojo galįs ją įvykdyti. Daktarė Gesner atskleidė viską, ką reikėjo žinoti.

Privalau veikti greitai. Laiko labai nedaug, tarė jis sau, mintyse jau brandindamas planą.

Palikęs aikštę, Golemas pasuko į pietryčius ir susirado siaurą ga-tvelę, vedančią jo buto link. Senamiesčio rajonas — tai perėjimų labi-rintas, garsėjantis audringu naktiniu gyvenimu bei savitais barais, kaip antai literatų kavinė „Týnská“, kur rinkosi rašytojai ir intelektualai, ba-ras „Anonymous“, skirtas programišiams bei intrigų ieškotojams, taip pat baras „Hemingway“ — rafinuoto skonio publikai ir kokteilių žino-vams. O Sekso mašinų muziejus, suprantama, dirbo iki vėlyvos nakties ir traukė smalsuolių minias.

Laviruodamas skersgatvių labirintu, Golemas pasijuto galvojęs ne

apie tai, kokią siaubą sukėlė daktarei Brigitai Gesner, ir ne apie šokiruojančią informaciją, kurią išgavo iš mokslininkės — o apie ją.

Golemas nuolatos galvojo apie ją.

Esu jos gynėjas.

Ji ir aš — tai dvi neatsiejamos dalelės, susaistytos amžiams.

Vienintelis Golemo tikslas šioje žemėje buvo ją saugoti, bet ji nė nenutuokė apie jo egzistavimą. Vis dėlto tarnauti jai buvo garbė. Nešti kito naštą — kilniausias pašaukimas; tačiau daryti tai anonimiškai, nelaukiant visiškai jokio pripažinimo... *tai* tikrų tikriausias pasiaukojančios meilės veiksmas.

Angelai sargai turi daugybę pavidalų.

Ji buvo patikli moteris, nejučia patekusi į pragaištingo mokslo pasaulį. Nematė aplink ratus sukančių ryklių. Šiąnakt Golemas vieną iš jų nužudė, tačiau vandenyje pasklido kraujas. Netrukus iš gelmių ims kilti galingos jėgos, siekiančios išsiaiškinti, kas nutiko... Užtikrinti, kad jų kūrinys liktų paslapyje.

Tu nespėsi, pagalvojo jis. Požeminiai siaubo namai netrukus sugrius, neatlaikę savo nuodėmių svorio... Pražudyti savo pačių išmonės.

Atkakliai žengdamas snieguotomis gatvėmis, Golemas pajuto, kad grįžta Eteris ir ima telktis aplink. Vėl pasitrynė galvą metaline lazdele.

Jau greitai, pažadėjo.

Londone vienas amerikietis ponas, pavarde Finčas, blizgino „Cartier Panthère“ akinius ir nervingai žingsniavo po savo prabangų kabinetą. Vyriškio nekantrumas virto giliu susirūpinimu.

Kur, po velnių, Gesner? Kodėl nepavyksta susisiekti?

Jis žinojo, kad čekų neuromokslininkė vakar lankėsi Ketrinos Solomon paskaitoje Prahos pilyje, o paskui atsiuntė jam nerimą keliančią žinutę apie netrukus pasirodysiančią Solomon knygą. Žinia nenudžiugino. Gesner žadėjo paskambinti, kai tik sužinos daugiau.

Kol kas Finčas neišgirdo nė žodžio, nors jau beveik aušo.

Ne kartą jai rašė ir skambino, tačiau atsako nesulaukė.

Praėjo šešios valandos... Gesner pedantiška — tiek delsti jai visai nebūdinga.

Kadangi į profesines aukštumas iškilo pasikliaudamas nuojauta, Finčas išmoko klausytis intuicijos. Deja, šį kartą instinktai kuždėjo, kad Prahoje kažin kas pavojingai pakrypo ne ta linkme.

3 SKYRIUS

Traukdamas į plaučius tyrą ir gaivų žiemos orą, Robertas Lengdonas bėgo pietų kryptimi Křižovnická gatve, plačiais žingsniais palikdamas vienišą pėdsakų virtinę ant plonai apsnigto šaligatvio.

Praha jam visada atrodė kerinti. Lyg laike sustingusi akimirka. Per Antrąjį pasaulinį karą nukentėjusi gerokai mažiau nei kiti Europos miestai, istorinė Bohemijos sostinė didžiavosi akinančia panorama, kuri iki šiol spindėjo visa autentiška savo architektūra: išskirtinai įvairia ir puikiai išsaugota romaninio, gotikinio, barokinio, secesijos bei neoklasicizmo stilių mozaika.

Miesto pravardė — *Stověžatá* — pažodžiui reiškė „šimto smailių“, nors iš tikrųjų Prahoje bokštų ir smailių buvo arti septynių šimtų. Vasarą jas kartais nušviesdavo daugybė žalių prožektorių; buvo sakoma, kad šis kvapą gniaužiantis reginys įkvėpė Holivudo kūrėjus filme „Ozo šalies burtininkas“ pavaizduoti Smaragdinį miestą — mistinę vietovę, kuri, kaip ir Praha, buvo laikoma stebuklingų galimybių miestu.

Kirtęs Platnéřská gatvę, Lengdonas pasijuto, lyg bėgtų istorijos knygos puslapiais. Kairėje stūksojo milžiniškas Prahos „Klementinum“ — dviejų hektarų kompleksas su apžvalgos bokštu, kuriuo naudojosi astronomai Tychas Brahė ir Johanesas Kepleris, bei išpūdinga barokine biblioteka, saugančia daugiau nei dvidešimt tūkstančių senosios teologinės literatūros tomų. Ši biblioteka buvo mėgstamiausia Lengdono vieta Prahoje, o gal net visoje Europoje. Dar vakar lankėsi joje su Ketrina ir apžiūrėjo naujausią ekspoziciją.

Ties Šv. Pranciškaus Asyžiečio bažnyčia pasukęs dešinėn, tiesiai priešais save išvydo vieno garsiausių paminklų rytinį įėjimą, gelsvai apšviestą jau retai kur aptinkamų Prahos dujinių gatvės žibintų. Daugelio

vadinamas romantiškiausiu tiltu pasaulyje, Karlův most — Karolio tiltas — pastatytas iš Bohemijos smiltainio, abiejose jo pusėse išdėstyta trisdešimt krikščionių šventųjų skulptūrų. Daugiau nei pusę kilometro nusidriekęs per ramią Vltavos upę ir abiejuose galuose saugomas masyvių sargybos bokštų, kadaise šis tiltas buvo gyvybiškai svarbus prekybos kelias tarp Rytų ir Vakarų Europos.

Lengdonas prabėgo pro rytinio bokšto arką, ir jam prieš akis atsivėrė nepaliesta sniego paklotė. Tiltas buvo skirtas tik pėstiesiems, tačiau šiuo paros metu ant jo nebuvo nė vieno pėdsako.

Esu vienas ant Karolio tilto, pagalvojo. Tokia akimirka pasitaiko tik kartą gyvenime. Kadaise toks pat vienas atsidūrė ir Luvre su „Mona Liza“, bet tąsyk aplinkybės buvo kur kas mažiau malonios nei šiandien.

Pagavęs ritmą, Lengdonas padidino žingsnį, ir kitą upės krantą pasiekė bėgdamas lengvai, be jokių pastangų. Dešinėje, aukštai virš tamsaus miesto silueto, apšviestas spindėjo Bohemijos sostinės mylimiausias brangakmenis.

Praha pilis.

Tai didžiausias pilies kompleksas pasaulyje — nuo vakarinių vartų iki rytinio pakraščio tęsiasi daugiau nei pusę kilometro ir užima beveik keturiasdešimt šešis hektarus. Išorinės sienos juosia šešis geometrinius sodus, ketverius atskirus rūmus bei keturias krikščioniškas bažnyčias, tarp jų ir didingą Šv. Vito katedrą, kurioje saugomi Bohemijos karūnos brangakmeniai bei šventojo Vaclovo — mylimo valdovo, minimo populiarioje Kalėdų giesmėje, — karūna.

Bėgdamas pro vakarinio bokšto arką, Lengdonas tyliai nusijuokė, prisiminęs vakarykštį renginį Prahos pilyje.

Ketrina moka būti atkakli.

— Robertai, atvyk į mano paskaitą, — pasakė prieš dvi savaites, kai paskambino norėdama prisivilioti jį į Prahą. — Metas pats tinkamiausias — būsi žiemos atostogose. Kelionė mano sąskaita.

Lengdonas apgalvojo šelmišką Ketrinos pasiūlymą. Juodu visuomet siejo nekaltas flirtas ir abipusė pagarba — tai skatino nepaisyti atsargumo ir priimti netikėtą kvietimą.

— Norėčiau, Ketrina. Praha — magiškas miestas, tačiau, tiesą sakant...